

Minikonfirmandundervisningen som en fest

”En god vært kan skabe en fest, alle husker”

Uddrag fra Rasmus Alenkærs bog ”Pædagogisk værtskab og uro i skolen”, omskrevet til minikonfirmandundervisningen af Mona Solsø Holm

”Som et lille tankeeksperiment har jeg [...] forsøgt at beskrive skolens undervisning som en fest. For selvom undervisningen ikke pr. definition skal være festlig, så er der i overført betydning en række fællestræk ved begge begivenheder. [...] Værten er den, der aktivt tegner rammerne for sammenkomsten gennem aktiv initiativtagen, som giver processen retning, og som korrigerer, hvis der er behov for det. En god vært kan skabe en fest, alle husker. En god lærer eller pædagog kan gøre det samme.” (Alenkær s. 55)

Vi må tage værtsrollen på os, når minikonfirmanderne kommer til undervisning og Alenkær giver os nogle vigtige faser i festen, som vi kan forholde os til for at skabe gode undervisningsoplevelser for alle.

Ankomstfasen

”Når du som voksen ankommer til en fest, har du med stor sandsynlighed en række idéer om, hvad der skal foregå. Du ved noget om, hvem du skal være sammen med, hvor lang tid festen varer, og hvad det hele plejer at ende med.” (Alenkær s. 60) Måske har du været til en lignende fest før og har derfor en række forventninger og erfaringer, der påvirker din indstilling til festen. Du er også påvirket af din almene tilstand; Om du er træt eller er udhvilet. Selve turen til festen påvirker også dit sindelag. Har du haft en hyggelig og uproblematisk rejse eller har der været bump på vejen? (Alenkær s. 60)

Ved minikonfirmandundervisning kan vi med fordel tænke disse erfaringer og forventninger INDEN undervisningen ind. Vi skal sørge for at sende en invitation, der fortæller deltagerne noget om hvor, hvornår og hvem der er med. Måske har vi mulighed for at præsentere os selv i klassen en dag inden forløbet begynder og være med til at skabe positive forventninger til undervisningen. Deres almene tilstand kan være vanskelig at gøre noget ved, men deres møde med os ved skolen og deres tur til undervisningen kan vi forholde os til. Hvordan sørger vi for at møde dem positivt og roligt? Hvordan gør vi turen fra skolen til kirken til en god oplevelse?

Måske er der nogle børn, der har brug for at få fortalt noget inden vi kommer hen til kirken. Måske er der nogen, vi ved det er godt at hilse ordentligt på eller sætte os sammen med, så de er trygge ved at skulle afsted. Det er godt at få hilst på alle børn, måske giver vi dem et navneskilt eller andet, så vi ved, alle er blevet set.

Ved ankomst til kirken er man måske heldig at have en ekstra voksen og her er det igen vigtigt med en hilsepraksis, så alle børn får en personlig velkomst og bliver mødt med positive forventninger, imødekommenhed, interesse og omsorg. For nogen er det mest givende med noget rituelt, som fx et håndtryk eller en highfive. For andre er det mere givende med noget mere uformelt, efterhånden som børnene kommer ind; Høflighedsfraser, der viser interesse og omsorg, der kan gives komplimenter eller der kan bruges humor.

Kontraktfasen

Når børnene er ankommet og har taget plads begynder undervisningen med en slags kontrakt, når vi som værter påkalder os børnenes opmærksomhed. En venlig måde kan være at begynde med et ”hej med jer”. Man kan også bruge en lille klokke eller et aftalt fokussignal, som ofte bruges i skolen: en rytme, der klappes og gentages eller en hånd der løftes indtil alle, er stille. Det vigtigste er at insistere på fokus før

besked, så der er helt ro inden vi fortsætter. Herefter er det givende for den positive stemning at fortsætte med et "tak for det" efterfulgt af en opgave eller hvad der skal ske, fx "Tak for det! Godt at se jer her i kirken. Nu vil jeg introducere dagens program for jer og det er jeres opgave at lytte og følge med. Hvis I har nogle spørgsmål eller noget at sige, så rækker I hånden op. Dejligt! I dag skal vi.. "

Læg gerne positive forventninger ind ved fx at sige "Det bliver en god dag", " I var megagode sidste gang" eller lign. Vær opmærksom på en positiv begyndelse, at vise taknemmelighed og være tydelig i opgaven/rammen.

Forløbsfasen

Nu er festen godt begyndt og alle deltagere er aktivt deltagende – nogle gange om en fælles aktivitet, hvor alle er involverede, andre gange i mindre konstellationer. Den gode vært tager de nødvendige initiativer, så deltagerne oplever at være aktive i passende omfang og at have værdi og betydning for sammenkomsten (Alenkær s. 74-75).

For at give et godt flow i undervisningen kan det være godt at have fokus på tre dimensioner: Miljø, relation og opgave. Miljø handler om de fysiologiske betingelser. Kan alle se og høre? Har vi indlagt en spisepause på et godt tidspunkt, så der er energi til hele undervisningsforløbet? Trænger børnene til bevægelse? Hvordan kan vi tilrettelægge dagen, så der er et godt flow? Relationer handler om børnenes relation til hinanden og til os som underviser. Det er vores opgave at sammensætte grupper, hvor alle føler de kan høre til og have en opgave. Og det er vores opgave at række ud til de børn, som måske har svært ved at finde deres plads. Opgaven skal passe til børnene og mange har det godt med to opgaver – en faglig og en social, så der er differentierede muligheder.

Børn er mere engagerede og fokuserede, hvis de tilskyndes og motiveres gennem ros og anerkendelse. Ros og tilskyndelse understøtter også den psykologiske kontrakt, børnenes relation til de voksne, børnenes selvværd og selvtillid og den gode stemning i undervisningen generelt.

Afslutning

"En god vært markerer typisk afslutningen på festen med en positiv og taknemmelig tilkendegivelse i forhold til deltagerens medvirken. Værten giver ligeledes nødvendige informationer om, hvordan deltagerne kommer videre til det, de skal efter festen. Og så tager værten behørig afsked med alle deltagere, ønsker dem en god tur hjem og udtrykker måske et ønske om at se dem igen en anden gang." (Alenkær s. 79)

Det er vigtigt at slutte positivt af. Måske har man et fast afslutningsritual, hvor tre får lov at sige noget, de synes har været godt eller spændende i dag. Måske slutter man selv positivt af og siger tak for i dag og laver positiv feedback, der kan pege frem til næste gang vi ses, fx "Det var fedt at se, I var så engagerede og lyttede til historien. Det får vi også brug for, når vi næste gang skal se orglet."

Der er meget mere at komme efter i Rasmus Alenkærs bog, hvis man er nysgerrig på undervisning og de rammer, der er med til at skabe en god rytme og mindre uro i undervisningen. Dette uddrag tager udgangspunkt i kapitel 3, side 55-80.

Rasmus Alenkær er lærer, pædagogisk psykolog, konsulent og forsker indenfor skoleområdet. Han skriver om undervisning i grundskolen, men jeg har her tilladt mig at omskrive et af hans kapitler ind i minikonfirmandsammenhæng, da jeg ser mange særlige muligheder med denne tænkning. Rasmus Alenkær kommer rundt til alle stifter i 2024.